

Nämnden Svenska rum 30.09.2021 § 67

§ 67

Invånarinitiativ, anordnande av eftermiddagsverksamhet på lika villkor för elever i årskurs 1 och 2

Beredning och upplysningar:
Loisa-Turunen Miia
Stolt-Haglund Ida
fornamn.efternamn@esbo.fi
Växel 09 816 21

Förslag

Direktör för sektorn för fostran och lärande Rinta-aho Harri

Nämnden Svenska rum ger sitt svar enligt redogörelsen på invånarinitiativ gällande anordnande av eftermiddagsverksamhet.

Behandling

Beslut

Nämnden Svenska rum

Förslaget godkändes enhälligt.

Redogörelse

Invånarinitiativ

Kommuninvånaren som lämnat in invånarinitiativet har i sitt invånarinitiativ 6.6.2021 begärt staden att ta upp principerna för att anordna och genomföra eftermiddagsverksamhet i Esbo till en ny behandling och ett nytt beslut så att elever i olika åldrar i fortsättningen väljs jämlikt till eftermiddagsverksamheten.

Kommuninvånaren som lämnat in invånarinitiativet anser att Esbo inte följer lagen om grundläggande utbildning och Undervisningsstyrelsens bestämmelser i sina principer för barninvalet. I förslaget avses att man borde avstå från prioritetsordningen mellan elever i årskurs ett och två och i fortsättningen bör elever i årskurs ett och två stå i en jämlik ställning med tanke på barninvalet.

Enligt initiativet är det viktigt att det i Esbo beslutas om barninval och verksamhetstider av eftermiddagsverksamheten så att de följer barnens och familjernas behov och att de på ett hållbart sätt motsvarar de bestämmelser och mål som eftermiddagsverksamheten har. Man kan inte anta att små barn klarar sig självständigt i 4–5 timmar per dag. Detta strider mot de mål som har ställts på eftermiddagsverksamheten samt mot barnets fördel och stöder inte föräldrarnas möjligheter till att arbeta och studera på heltid.

Utöver att säkerställa jämlikhet föreslås i förslaget att man skall undersöka om eftermiddagsvård kan garanteras i verksamhetsprinciperna för alla de barn för vilka det finns ett uppenbart behov av eftermiddagsverksamhet (t.ex. föräldrarnas arbete, studier

och behovet av särskilt stöd till eleven). Dessutom kan sökande väljas till eftermiddagsverksamhet på grundval av andra jämlika urvalskriterier och andra årliga beslut.

Invånarinitiativet finns bifogat.

Lagstiftning och lagberedningsdokument

Enligt mom. 1 i 48 b § i lagen om grundläggande utbildning kan kommunen ordna och skaffa morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning. Om kommunen ordnar eller skaffar morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning ska verksamheten erbjudas eleverna i årskurs ett och två i skolorna i kommunen samt i fråga om övriga årskurser som avses i 17 § 1 mom. i den omfattning kommunen beslutar.

Enligt regeringens förslag (57/2003) ska verksamheten erbjudas elever i årskurs ett och två inom den grundläggande utbildningen i kommunens skolor samt elever i årskurserna 3–9 enligt 17 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning.

I kulturutskottets betänkande (24/2003) har man konstaterat att kommunen självständigt kan besluta i vilken omfattning den ordnar verksamheten för elever som hör till de grupper som lagen avser. Utskottet föreslog följande tillägg till lagtexten: "...i den omfattning som kommunen bestämmer." Gällande lag innehåller ifrågavarande tillägg.

I förvaltningsutskottets utlåtande (8/2003) konstateras att det inte är nödvändigt att organisera verksamheten för alla elever i dessa grupper, utan kommunen beslutar självständigt – i praktiken på grundval av resurser och behov – hur omfattande verksamheten är för eleverna i varje grupp.

Att ordna eftermiddagsverksamhet i Esbo

Beslut om principerna för hur eftermiddagsverksamheten skall ordnas fattas av nämnden för fostran och utbildning (tidigare undervisnings- och småbarnspedagogiksnämnden) samt av nämnden Svenska rum.

Efter invånarinitiativets ankomst har kommuninvånaren som lämnat in initiativet fått veta att bildningssektorn (nuförtiden sektorn för fostran och utbildning) vid beredningen har ändrat grunderna för anordnandet av eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen och att syftet är att föra ärendet till nämnden för behandling hösten 2021.

Principerna för anordnande av eftermiddagsverksamhet inklusive kriterierna för val av barn behandlas vid samma möte som invånarinitiativet, av nämnden för fostran och lärande 29.9.2021 och av nämnden Svenska rum 30.9.2021. De nya principerna gäller bl.a. barninvalet till eftermiddagsverksamhet för läsåret 2022–2023.

Enligt 48 b § i lagen om grundläggande utbildning ska eftermiddagsverksamhet erbjudas elever i årskurs ett och två samt elever med beslut om särskilt stöd i den omfattning som kommunen bestämmer. När barn beviljas plats i eftermiddagsverksamhet ska jämlika urvalskriterier tillämpas på dem.

I Esbo erbjuds eftermiddagsverksamhet i enlighet med lagen om grundläggande utbildning för elever i årskurs ett och två samt för elever med beslut om särskilt stöd. Eftermiddagsverksamheten skall sökas och barninvalen göras med beaktande av den av nämnden godkända prioritetsordningen och de anslag som står till förfogande.

Ansökningstiden informeras på förhand och de ansökningar som inkommit under ansökningstiden behandlas på en gång så att framskridandet kan skötas i prioritetsordning enligt de barnvalskriterier som nämnderna har fastställt. Ansökningar som inkommit efter ansökningstiden behandlas månatligen så att den ordning i vilken ansökningarna inkommit inte upphäver prioritetsordningen.

För tillfället (läsåret 2021–2022) finns det i den finskspråkiga eftermiddagsverksamheten totalt 380 elever med beslut om särskilt stöd (8,5%) i årskurserna ett och två. Antalet andra elever i årskurs ett är 2521 (54 %) och antalet elever i årskurs två är 1682 (36 %). Antalet elever i årskurserna tre och fyra med beslut om särskilt stöd är totalt 68 (1,5 %), i de högsta klasserna endast enskilda.

I den svenskspråkiga eftermiddagsverksamheten är antalet elever med beslut om särskilt stöd litet. Eftermiddagsverksamheten består av 293 elever i årskurs ett inklusive alla elever och 283 elever i årskurs två.

Fullmäktige beviljar årligen anslag för genomförandet av eftermiddagsverksamheten. Eftersom anslaget inte alltid räcker till för att alla barn som lämnat in ansökan beviljas en plats, har nämnderna fastställt barninvalskriterierna. Vid fastställandet av barninvalskriterierna har barnens behov av eftermiddagsverksamhet i samband med barnets ålder (årskurs) eller behov av särskilt stöd bedömts. För enskilda sökande är däremot inte behovet av eftermiddagsverksamhet, såsom på grund av föräldrarnas arbete, studier eller motsvarande skäl, avgörande och påverkar således inte behandlingen av ansökningarna.

I barninvalskriterierna har ingen grupp som nämns i lagen om grundläggande utbildning kategoriskt uteslutits från eftermiddagsverksamhet. Eftermiddagsverksamhet erbjuds och elever i årskurserna ett och två samt elever med beslut om särskilt stöd kan ansöka till den.

I invånarinitiativet föreslås att man skall undersöka om valet i första hand skulle grunda sig på behovsprövning.

Behovsprövning har tidigare övervägts i samband med ändringar av anordnings- och barninvalskriterierna, men det har konstaterats att den ökar ojämlikheten mellan barn i samma sökandekategori och avsevärt ökar det administrativa arbetet i samband med ansökan om eftermiddagsverksamhet. Om vårdnadshavaren vid ansökan om plats för sitt barn om eftermiddagsverksamhet skulle visa upp ett intyg över arbete eller studier, skulle detta också öka arbetet för andra organisationer, arbetsgivare och läroanstalter när det gäller att skriva intyg i fråga. Behovsprövningen skulle också kunna ställa vårdnadshavare i olika arbets- eller livssituationer inför en ojämlik ställning: heltids- och deltidsanställda, fast anställda och visstidsanställda, skiftarbetare samt studerande som har studier som huvud- och bisyssla.

Beslutshistoria